

MŪSU PASTOGĖ

Lithuanian Australian Weekly "Our Haven"

REGISTERED FOR POSTING AS A NEWSPAPER CATEGORY B

XXVI-ji metai

9.6.1975 Nr. 22 (1375)

ATMINKIME IŠTREMTUOSIUS

Trėmimų minėjimai

CANBERRA

CANBERROS LIETUVIAI PRAŠOMI DALYVAUTI

PĀBALIEČIŲ PROTESTE

BIRŽELIO 12 d., TREČIADIENĮ, 6.30 v.v. SU ŽVAKĒMIS MANUKOJE — PARKING A'IKŠTEJE MANUKOJE TARP FLINDERS IR C.P.T. COOK GATVIŲ
Apylinkės Valdyba

GEELONG

Pranešame, kad 1975 m. birželio 13 d. 7 val. p.p.

BAŁTIC COUNCIL OF AUSTRALIA

rengia demonstraciją, tikslu supažinti australus apie Baltijos kraštų užgrobimą prieš 35 metus.

Eisena su deglais, vėliavomis, tautiniais rūbais, ansireiškiantis prasidės iš Melbourne City square.

Geelongo Apylinkės valdyba organizuoja važiavimą į Melburną autobusu. Kaina \$ 3.00.

Prašome važiuojančius užsiregistravoti, užsimokant iš anksto pas p.v. Stuikiavičių neviliau birželio mén. 3 d.

A.L.B. Geelongo Apylinkės Valdyba.

DEPORTACIJŲ MINĖJIMAS

Pranešame, kad birželio deportacijų minėjimas įvyks birželio 15 d. sekmadienį, 2 val. Geelongo Liet. B-nės Namuose.

Geelongo Apylinkės Valdyba

PERTH

Birželio trėmimų minėjimas, kuri ruošia Vakarų Australijos Baltiečių Komitetas, įvyks birželio 15 d., sekmadienį, 3 val. Latvių Namuose, 60 Cleaver Terrace, Belmont.

Programoje: A. Religinės apeigos — atlikis estų, latvių ir lietuvių kungių kartu.

B. Kalbos:

1. A.Statkus - ižanginis žodis.
2. Hon. A.Mensarov - kalbės Vak. Australijos premjero vardu.
3. Mr. P.J.O'Brien - Vak. Australijos universiteto politinių mokslo fakulteto lektorius.

Skaitytojų dėmesiui

Su šiuo numeriu išleidžiame priešą anglų kalba "Baltic Herald", kuris, jeigu bus palankios sąlygos, rodydys periodiškai. Šio priedo atspausdinta keli tūkstančiai egzempliorių daugiau. Skaitytojai kviečiami paskleisti "Baltic Herald" kiek galint plačiau kitataučiu tarpe. Tuo reikaliu malonėkite kreiptis į Lietuvos Komitetą Lietuvos Bylai, P.O. Box 470, Strathfield, N.S.W. 2135

4. Estų, latvių ir lietuvių atstovai gimbėja kalba ir tautiniais himnais. Lietuviškai žodži tars kūrėjas savanoris p. J.Valaitis.

C. Trumpas koncertas - atliks baltiečių vietinės meninės pajėgos.

Visi kviečiami minėjimae skaitlinės dalyvauti su šeimomis ir svečiais.

A.Statkus
Vak.Australijos Baltiečių K-to
Pirmininkas

MELBOURNE

MELBOURNO LIETUVIAMS

Šiais metais birželio 13-15 d.d. sueina 35 metai kada 1940 m. Sovietų Raudonoji Armija smurtu įsiveržė į Estiją, Latviją ir Lietuvą ir prieverta įjungė mūsų kraštus į Sovietų Rusijos Imperiją.

Taip pat šiais metais sueina 34 metai kada 1941 m. birželio mén. Sovietų Rusijos okupacijos vyriausybės saugumo policijos dalinai pradėjo Genocidą prieš mūsų tautą masiniais tremimais į Sibiro vergų stovyklas.

Šiemis ivykiamis tinkamai paminėti Australijos Baltų Taryba rengia masines demonstracijas ir minėjimus.

Melbourne domonstracija bus birželio 13 d. penktadienio vakare 7 val. City Square, kampus Swanston ir Collins Street.

Visi kurie nepritaria Pabaltijo kraštų okupacijai, renkasi su deglais, savais plakatais ir vėliavom į City Sq., kur išklausė žymų senatorių ir parlamentarų prakalbų žygiuosime Melburno gatvėmis.

Moterys ir jaunimas dalyvauja su tautiniais rūbais. Eisenoje dalyvauja visų paverptų tautų bendruomenės ir mūsų draugai australai.

Eisenos šūkis: De - Colonize Soviet Union.

Tenielikanė vieno lietuvio, kuris taip vakarą atsisakyta savo pilietinės pareigos pareikšti viešą protestą tėvynės okupantui.

AUSTRALIJOS BALTU TARYBA

MINĖJIMAS MELBOURNE

1. A.L.B. Melbourno Apylinkės Valdyba kviečia visus lietuvius gausingai dalyvauti birželio 13 d. penktadienio vakare bendrai Pabaltiečių rengiamoje demonstracijoje. Visi punktualiai 7 val. renkamės į City Square su lietuviškom vėliavom ir plakatais.

Tegu mato visi, kad lietuviai yra vieninga ir drausminga bendruomenė, nebijanti viešai pasisakyti prieš Lietuvos okupantą.

2. Birželio 15 d., sekmadienį, minėjimas atskirai lietuviams. 12 val. pamaldos už išvežtuosius ir žuvusius dėl Lietuvos laisvės šv. Jono bažnyčioje, East Melbourne. Per pamaldas gieda p. P.Morkūno vadovaujančios Parapijos Choras.

Visos organizacijos dalyvauja su savo vėliavom. Skautai ateina uniformuoti.

3. Po pamaldų 2 val. pietūs Lietuvių Namuose.

4. Minėjimo Aktas Lietuvių Namuose Koncertu Saléje pradedamas lygiai 3 val. Paskaitai skaityti pakviestas jaunas australų politikas Paul Mac Manus, junr.

Kadangi dalyvaus ir daugiau australų svečių todėl prašome visus gausingai dalyvauti ir dar kartą pasmerkti Lietuvos okupantus.

Meninėje dalyje: Mergaičių dainos, poetas Juozas Mikštės ir Dainos Sambūrio Choras vadovaujant Albertui Čelnai.

A.L.B. MELB. APYL. VALDYBA

SYDNEY

TRĒMIMŲ MINEJIMAS

Jungtinis Baltų Komitetas Sydnejuje birželio 14 d., šeštadienį, 4 val. Latvių Saléje 32 Parnell Street, Strathfield, ruošia

BALTIEČIŲ TRĒMIMŲ MINEJIMĄ — KONCERTĄ.

Kalbės prof. E.C.B. MacLaurin. Koncertinėje programoje dalyvauja jungtinės baltiečių meninės pajėgos.

Socialinis draudimas ir kunigams

Belgradas. — Pagal šiemet išgalėjusį socialinio draudimo įstatymą Slovenijoje — Jugoslavijoje visi piliečiai privalo būti socialiniai apdrausti. Tai liečia ir kataliku kunigus, vienuolius ir seseris bei pasauliečius, dirbančius bažnytinėje tarnyboje. Tuo būdu visi Slovenijos kataliku kunigai ir bažnytiniai tarnautojai nuo saušio 1 dienos yra pilnai socialiniai apdrausti. Atitinkami socialiniai įnašai mokami per Liublijanos ir Mariboro vyskupijų kurijas. Iki šiol veikusi privati bažnytinė kunigų draudos institucija palikta ir toliau veikti.

Sovietiniai rinkimai

Birželio 15 paskelbti rinkimai Lietuvoje: bu renkami vietiniai ir viso krašto administracinių organai. Galima jau dar nesuklystant pasakyti, kas bus išrinkta ir kokiui procentu (iki promilės tikslumo). Nereikia net ir spėlioti. Paprastai Sovietų Sajungoje jau skelbiami rinkimų rezultatai dar rinkimams neipusėjus su visom procentinėm detalėm. Tenka tik stebėtis, kaip vakariečiai i tokius faktus mažai kreipia dėmesio ir juos priima kaip normalū dalyką arba suprantą sovietinius rinkimus vakarietišku stiliumi demokratinėse salygose.

Tačiau praktiškai taip nėra. Sovietiški rinkinai yra lygai tokiai patyčiai iš žmonių, iš taip vadinosios liaudies, kaip kad šaipomasi ten ir iš kitų fundamentalinių dalykų, kaip demokratija, žmogaus asmeninės ir pilietinės laisvės ir t.t., nors jie kaip iškabos iškilmingai surašyti sovietinėse konstitucijose. Lygai ten yra ir rinkimų privaloma teisė, tačiau rinkėjas ir per rinkimus neturi laisvės pareikšti savo valią, nes išstatyta tik tiek kandidatų, kiek jų turi būti išrinkta. Net jeigu balsuotojas ir paduotu tuščią kortelę, vis tiek ji užskaitoma kaip pilna, nes visi piliečiai sunkiomis sankciomis verčiami balsuoti, ir rezultate išstatyti kandidatai išrenkami visu šimtu (o kartais ir daugiau) procentu.

Rinkėjai negali turėti jokių illuzijų ir dėl pačių kandidatų. Jeigu rinkėjui būtų leidžiama bent šiek tiek laisvės, tai galėtu būti išstatoma togi ir tos pačios partijos nors keli kandidatai, iš kurių rinkėjas galėtu pasirinkti jei ne skirtinė politinė

programą, tai bent asmenį, nes kaip žinome, ir toje pačioje sistemoje asmuo daug ką gali lemti. Taip, sakydamas savo galybėje Stalinas buvo absolutas visose srityse, o tačiau atėjės Chruščiovos šitą Stalino dievinimą sugriovė, nors jis pats buvo Stalino auklėtinis ir patikėtis.

Galimas daiktas, kad sovietinėje sistemoje ir pati komunistų partija esmėje nėra visagali, o kontroliuojama dar slapto valstybės aparato. Taip kandidatus rinkimams ne partijos organai ištato, bet jie partijai pristatomi, kad pati partija juos savo vardu išstatytų. Tokiu būdu sovietinėje sistemoje niekas nėra renkamas, o tik pristatomas liaudies viešam prievertiniam pripažinimui. Nuo pat revoliucijos ir Lenino visoje Sovietų Sajungoje iki šiandie pradėdant mažiausiai vietinio komiteto pirmininku ir baigiant aukščiausiu politbiuru niekas nebuvu liaudies išrinktas, o tik pristatytas, kad prievertos keliai toji pati liaudis jį pripažintu. Pradėdant Lenini ir baigiant Brežnevui nė vienas iš jų nebuvu rinktas. Netgi aukščiausias sovietas, kuri sudaro "runkieji" liaudies deputatai, kurio valioje turėtu būti aukščiausia galia, panašiai kaip vakarose parlamentai, net ir ši institucija neturi jokios galios ir balso, o tėra, anglų terminu sakant, tik "rubber stamp", kuris be svarstyti ir diskusijų turi patvirtinti tai, kas viršunių, būtent politbiuro ir, svarbiausia, slapto valstybės aparato, patiekta.

Kaip viršunėse, toji pati procedūra vyksta ir periferijoje. Taip, sakydamas, Lietuvoje, Sniečkui mirus, nebuvu atsklausta liaudies ar net pačios vietinės kompartijos nuomonės, o jo vietoje nematomos rankos paskirtas ir prieky išstumtas Griskevičius. Ir tegu pabando kas tokiu paskyrimu suabejot!

Brangiai mamytei

a.a. MARIJAI KIŠONIENEI

mirus, Dr. Gerutę Kišoną, šeimą ir artimuosius skaudžioje valandoje giliai užjaučia

V. ir A. Stašionai

A.A.

MARIJAI KIŠONIENEI

mirus, jos vyra Dr. Vytautą Kišoną, sūnų Dr. Gerutę ir dukrą Dalią su šeimomis ir visus artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Newcastle Apylinkės Valdyba visų lietuvių vardu

A.A.

MARIJAI KIŠONIENEI

mirus, vyr. skautininką Dr. Vytautą Kišoną, dukrą Dalią ir sūnų Dr. Gerutę su šeima skausmo valandoje užjaučia

"Aušros" Tuntas

A.A.

MARIJAI KIŠONIENEI

mirus, vyra Dr. Vytautą Kišoną, sūnų Dr. Gerutę ir dukrą Dalią su šeimomis giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Sydnejaus Liet. Gydytoju Draugijos nariai

A.A.

MARIJAI JANKAUSKIENEI

mirus, jos vyra Stasi ir dukrą Oną Kapočienę su šeima skausme giliai užjaučiame.

Jurkūnai

A.A.

ANTANUI SIMONAIČIU

staiga mirus, gilaus skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną, šeimą, tėvus ir artimuosius ir kartu liūdime.

Jonas ir Elizabeth Černiauskai ir šeima

ANTANUI SIMONAIČIU

staiga mirus skaudžiai liūdime ir drauge užjaučiame Antano žmoną Aldoną, vaikus, tėvus, uošvius, brolius ir seseris ir visus artimuosius.

Vičiulių šeima

Mielam Bičiuliui

ANTANUI SIMONAIČIU

staiga mirus, nuoširdžiai užjaučiu skausmo ir liūdesio ištiktus jo žmoną, šeimą, tėvus ir visus artimuosius.

E. Rašymas

Giliai liūdėdami netekus aktyvaus ir veiklaus bendruomenės nario

a.a. ANTANO SIMONAIČIO,

nuoširdžiai užjaučiame skausmo valandoje jo artimuosius - žmoną Aldoną, vaikus Petruką ir Onutę, tėvus ir uošvius ir visus artimuosius.

Wollongong Lietuvių Bendruomenė

MOSU MIRUSIEJI

SU DVIEM WOLLONGONGO LIETUVIAIS ATSISVEIKINANT

Staigi ir netikėta mirtis išplėše iš mūsų mažos kolonijos du darbščius ir sąmoningus lietuvius.

A.A. ANTANAS SIMONAČIUS

Gimės 1929 m. liepos 10 d. Žibinių km., Palangos valsč., kaip antrasis vaikas pasiturinčio ūkininko, taip pat Antano, šeimoje. Neilgai jam teko džiaugtis Baltijos jūra ir Birutės kalno pušelėmis. Karui siaučiant visa Simonaičių šeima pasitraukia į vakarus. Memingene (Vokietijoje) stovykloje Antanas baigia mechanikų kursus ir lopos amerikiečių džipus.

Atvykę į Australiją Simonaičiai isikuria Wollongong apylinkėse, kur jau randa būrelį tautiečių. A.a. Antanas tuoja gauna darbo kaip automechanikas garaže, o vėliau ir pats išteigia nuosavą mašinų remonto dirbtuvę. Neužilgo sukuria šeimą vėsdamas Aldoną Černiauskaitę iš Sydnejaus, susilaikia duktės Onutės ir sūnaus Petruko. Darbščios Antano rankos aprūpina namus, ir, rodės, reikėjo tik gyventi. Bet štai gegužės 23 d. mirtis jis išsiveda iš mūsų tarpo. Palieka žmoną, du vaikai, seni tėvai, brolis Juozas ir seserys Ona, Cilié ir Elena ir daug artimuų bei draugų.

Palaidotės gegužės 28 d.. Gedulingas pamaldas Lidcombe bažnyčioje atlaiko kunigai P.Butkus, kaip šeimos bičiulis, pasakės ilga atsi-

sveikinimo žodį, ir P.Martuzas. Palaidotas Liet. kapinėse Rookwoode. Su velioniu prie kapo atsisveikino kun. P.Martuzas, M.Gailiūnas, kalbėjęs Wollongong lietuvių vardu, ir A.Kramilius Sydnejaus Liet. Klubo vardu. Sermenys surengtos Liet. Klube.

A.a. Antanas pirmutinis išsirikiavo į Liet. Klubo rėmėjų eiles, jis taip pat garbės statytojas paminklo liet. kapinėse. Jeigu reikėjo pinigo, darbo ar patarimo, Antanas visada pribuvo. Gilus katalikas ir nuoširdus lietuvis patriotas.

Ilsėkis ramybėje.

M.G.

A.A. JONAS SUCKELIS

Velionis Jonas gimės 1914 m. Ukmegėje. Tarnavo Lietuvos kariuomenėje ir vėliau dirbo policijoje Kaune. Atvykęs į Australiją iškūrė Wollongonge, išaugino šeimą - dukrą Lili ir sūnų Henriką. Širdies smūgio ištiktas mirė gegužės 19 d. Palaidotas Dapo Lawn kapinėse. Draugu ir tautiečių vardu prie kapo atsisveikinimo žodį tarpė M.Gailiūnas.

Velionis Jonas buvo aktyvus bendruomenės narys, ne kartą dabantasis vietas apylinkės valdyboje. Ilsėkis ramybėje, brangus Jonai.

M.G.

Birželio 1 d. sunkiai sirgus vėžio ligos pakirsta mirė Marija Kišonė.

BALTIC HERALD

No. 1

Supplement of Lithuanian Weekly "Musu Pastoge" Box 4558, G.P.O., Sydney 2001

9.6.1975

Material contained in this supplement has been prepared in collaboration with the Australian Citizens' Committee for Lithuanian Rights, P.O. Box 470, Strathfield, N.S.W. 2135

All articles appearing in this supplement may be reproduced in whole or in part without any charge or obligation.

Editorial

POINT AND COUNTERPOINT

It will be many years before the relevant cabinet documents, if indeed they exist, will be released and the true and publicly unstated reason for Mr. Whitlam's decision to recognise de jure Soviet sovereignty over the Baltic States come to light. Until then there can only be speculation.

Analysis of the A.L.B. policy platform of statements made and reassurances given by Mr. Whitlam and his predecessors amply show that Mr. Whitlam is, to say the least, inconsistent in the application of standards and principles.

He has made public statements of such dubious veracity and used such specious logic that had they been made by his parliamentary opposition, he himself would have torn them to shreds.

It is significant that his decision on the Baltic States was met with very little support among his party colleagues, as is shown by the disapproval expressed by Mr. D. Dunsstan, the signature of Mr. R. Hawke, Federal President of the A.L.P., on the Baltic petition and the almost apologetic tone of Labor Senators in the Senate censure debate on the 18th September 1974. One suspects that had it not been the ALP's need of an apparently charismatic leader in the time of dire electoral distress Mr. Whitlam would have been heavily censured by his party.

It is the purpose of this article to demonstrate, by citing a few quotations Mr. Whitlam's inconsistencies and use of double standards when it suits him.

Ch. XXI, Paragraph 1 of the A.L.P. Policy Platform states "... Australia cannot isolate herself from the struggles of the peoples of the world for economic development, security and SELF GOVERNMENT".

"The Labor Party gives firm and unwavering support to the United Nations and its agencies and to the United Nations Charter..."

The United Nations General Assembly, in a resolution passed on the 16 December 1966, unanimously adopted the International Covenants on Human Rights which put into words the spirit of the U.N. Charter.

Part I, Article one of the Covenants states "All peoples have the right to self determination. By virtue of that right they freely determine their political status..."

Thus Mr. Whitlam's decision can be seen as clear contravention of the A.L.P. Federal policy and of the Covenants on Human Rights adopted by the U.N. Does he see it in this light? Apparently not as he keeps muttering about "existing realities".

Admittedly he has been loudly outspoken on the human rights and on the rights of peoples to self determination in e.g. Namibia, New Guinea etc. He has, however, been publicly silent on the right to self determination of oppressed peoples in Europe. Does he deny that they exist? Or is there not any political mileage in the subject? The double

standard used by Mr. Whitlam must be obvious to all.

Baltic community leaders have, from time to time, sought reassurance from Mr. Whitlam and his predecessors that the A.L.P., when in government, will continue the policy of previous Labor and Liberal governments of not recognising the legality of Soviet occupation of the Baltic Nations.

These reassurances were given! The last one (17th May, 1974) somewhat less than three months before a sudden change of mind on July 3rd 1974! This action gives lie to his reassurances and denies the fact that, in the eyes of the Australian Government, these nations have a right to self-determination!

Senator Willesee (Hansard p. 1179) states "...this Government does not approve of the way in which the incorporation took place..."

This statement is in disagreement with current diplomatic practice of Western Nations. The withholding of de jure recognition is the accepted form of protest against the methods as well as the action used in the acquisition of the new territories.

Having acted contrary to his party's espoused policies, contrary to the principles of the U.N. Charter Mr. Whitlam capped his performance as an inconsistent statesman in the address to the U.N. General Assembly (Department of Foreign Affairs News Release M(128) when he said: "Refusal to recognise the inalienable rights of all people to freedom and independence produces tension and conflict not only between the oppressed and the oppressors but between them and other nations which become associated in these JUST and LEGITIMATE STRUGGLES".

Does Mr. Whitlam, by his action of July 3rd 1974, deny that Estonia, Latvia and Lithuania are oppressed and that their struggles for freedom are just and legitimate?

Senator Jame McClelland, now the Minister for Manufacturing Industry, clearly disagrees... "I freely concede", he said, "that the Russians are the oppressors" (Hansard p. 1205).

Nor do Mr. Whitlam's inconsistencies stop there! In answer to questions at a press conference in New York on the 18th of October Mr. Whitlam said:

"... it was a historical fact that these three countries belonged to the Soviet Union..." (Newcastle Morning Herald October 3rd 1974).

"...Migrants in Australia were

pursuing a mirage and producing UNNECESSARY TENSIONS by hoping for independent statehood of Latvia, Estonia and Lithuania" ... (The Courier Mail 3.10.1974).

The first statement cannot in any way be justified by historical events and can be arrived at only by specious logic. It is indeed so patently false as to be beneath contempt. Is he the new God who decides what belongs to whom?

The latter statement is inconsistent in every way with his U.N. General Assembly address. Indeed, it prompted the Melbourne "Age" to say "To argue that it is timely and realistic to give de jure as well as de facto recognition to Russian hegemony is simply to be wrong. ... this decision..., to turn Mr. Whitlam's words on himself, produced unnecessary tension..."

Finally the question of international law. Article 10 of Covenant of the League of Nations states "Members of the League undertake to respect and preserve against external aggression the territorial integrity and existing political independence of all Members of the League". Under this Covenant the U.K. and the U.S. have continually felt obliged to withhold de jure recognition of Russian sovereignty over the fellow member nations. Australia, also a member of the League, apparently feels no such obligation in spite of the fact that the present Prime Minister has stated the wish of his Government to promote the adherence to International Law.

As stated in the introductory paragraphs - although we do not know

Continued Page 2.

Letter to the Prime Minister

Dear Sir,

Twice I voted you into Government because you looked and sounded like a leader; one which this great country needed. I did not, however, give you a mandate to sell my country Lithuania to Russia.

Did you really need to do that?

Was it to prove your leadership? Surely you did not sell Latvia, Lithuania and Estonia to Russia for a few barrels of herrings from the Baltic Sea?

I remember the day when the Australian Government showed a strong back and nerve by saving Mrs. Petrov from being taken back to Russia by force. That was a day of pride for my adopted country.

Today, you gave me a day of shame, not only me, but some million refugees from behind the Iron Curtain here in Australia and many more all over the western world. Through your action, they lost the confidence in Australia's goodwill and readiness to defend freedom.

There must be better ways to be FIRST than by being the first nation in the Western World to condone Russia's takeover of the Baltic States against their will.

By accepting the citizenship of Australia, I did not stop loving the country where I was born and educated. I hope you don't expect me to do so. You must realize that by hurting many thousands of newcomers, you made it impossible for them to ever cast a vote for you or your party. Was it really worth it?

By not accepting Russian takeover, the western world, during the last 30 years, has saved millions of refugees from forced repatriation, consequent labour camps and early death in "Gulag Archipelago". While you, by accepting their takeover, have in a way encouraged and facilitated any further attempts by the Russians to retrieve their political refugees and defectors.

Yours sincerely, L. Urbonas

RUSSIA AND EXPANSIONISM

K. Rainis

Among the political powers which deplore and denounce imperialist and expansionist aims, the Soviet Union is one of the most vociferous. Her ideology, designed to spread throughout the world, contains such terms as "liberation", "struggle against exploitation" and the like. Do these claims, however, express genuine intentions or do they serve to cover up aims which are much less noble and indeed continue the age-old tradition of power politics or, in today's terminology, of racism? Perhaps the change in the historical situation can be summed up by the proverbial phrase "same horse, different jockey"?

One may conceivably argue that the Soviet Union, having made a fresh start after the October Revolution, has broken completely with the large-scale czarist policies of Imperial Russia. That these pre-revolutionary policies were expansionist, one can freely admit: Russia did take over large areas of Poland at the end of the eighteenth century, expand into Chinese territories in the Far East in the middle of the nineteenth century, advanced deeply into the culturally distinct Central Asia and Caucasus in the 1860's, then after the ill-fated Polish insurrection of 1863 was offered an opportunity to penetrate the Balkan politics under the pretext of safeguarding these nations from the Turks. In fact, was not Constantinople itself a dream of Russian nationalistic crusaders, a very purposeful dream in which Russia indulged again before the beginning of the First World War?

By contrast, Lenin's overt support of national self-determination appears at first sight to have put an end to this tradition. Has not Lenin written a pamphlet on the "question of minorities" and does the Soviet Union not consist of "republics" which in turn sometimes enclose even smaller "autonomous" regions?

It is the October Revolution and the outbreak of ideology on a lavish scale that produces a complex illusion. It is not easy to draw a clear line between an endeavour to help a neighbour overcome its politico-economic difficulties or even injustices and an attempt - quite different in nature - to dominate the neighbour's internal structures. It is difficult to draw a clear line because any interference, however domineering it may be, can be represented, on the surface, as the effort of a benevolent hand. The czarist policies, like the policies of nineteenth-century powers generally, did not care much for such pretexts, although occasionally they were entertained. The Soviet Union, on the contrary, being preoccupied with a doctrine about History's necessary development, has to produce theoretical justifications and as a result has become an expert in linguistic acrobatics.

POINT AND...

From Page 1

the reasons for the decision taken by Mr. Whitlam, his statements and actions in defense of it are not consistent with either his party's policy, his proclaimed era of open government or what historical facts. His attempt to falsify historical facts are inconsistent with democracy itself.

The facts do not quite fit the theory. After the Revolution, Russia lost Poland and the Baltic States because her military attempts to retain them were unsuccessful. She did, however, succeed in overpowering the non-Russian Caucasus, and the question hardly ever arose of letting Central Asia and the Chinese territories make their own decisions.

Stalin argued that it was necessary "to build socialism in one country", and Trotsky may have been more consistent when he advocated Russia's more active intervention in the affairs of neighbouring countries. But Stalin, too, revived the tradition of expansionism when he coerced Finland into ceding considerable areas of her essentially non-Russian territory. Even the genuinely Polish slices of land, when occupied by Russia in agreement with Hitler, were not reconstituted as a Poland, however different, until after the war when Russian predominance was guaranteed. The part of Rumunia, annexed by Russia as Bessarabia and Bukovina, fared even worse. The fate of the Baltic States speaks very loud indeed: these three countries, after a century or so of czarist rule, had regained their long-sought independence, but this very independence, ostensibly guaranteed by the Soviet Union, was annihilated in 1940 (again as a result of the Stalin-Hitler pact). In these countries there was, of course, a mock display of a prefabricated vote in which 99% of the population were supposed to opt for incorporation,

but in years to follow not less than half a million were deported to the depths of Asiatic Russia.

In the expansionism of the Soviet Union one can recognise the traditional face of Russian imperialism. One would be acting credulously if one believed that as communism grows, the old Russian messianism and illusions of grandeur disappear. On the contrary, the non-Russian populations in the Soviet Union have to address the Russians, in almost Orwellian terms, as their "glorious" or "big" brothers, and for a time even East German letter-cancelling machines were provided with the text "Learn from the great Russian nation". Everything about Russia is "superior", "exemplary", and even if Stalinist stories of old Russian inventions have mainly died the death of a clumsy joke, the Russian land, its towns and rivers are still "great" and "unparalleled".

The touchstone is the locus of supreme political power. The Russians compose a little more than one half of the Soviet Union's population but the Russian share of that power is out of all proportion. Moreover, it is commendable to speak of the greatness of Russians, but it is counterrevolutionary and therefore criminal to apply similar phrases to other nations and races of the Soviet Union and indeed of the Eastern Europe. Officials of forcibly incorporated Estonia, Latvia and Lithuania have on many occasions been accused of "national isolation", "bourgeois nationalism", and similar pressures have been brought to bear on some leaders of Eastern European "peoples republics", even if nominally they, as communists, follow the same overriding aims. The charges are of a stereotyped nature but they do reveal the fact that at least sometimes the neighbours try to escape from, or to reduce, the weight of Russian domination.

Evidence of Russification is very strong in the Baltic States, partly because the process is still visible from statistical data, whereas some

Continued on P.3

"Baltic Dilemma"

/September, 1975.
The Baltic Dilemma will be divided into eight chapters:

1. The reasons for the Baltic people's migration to Australia;
2. Australia grants de jure recognition to the incorporation of the Baltic States into the Soviet Union;
3. The Australian Government's justification;
4. The Baltic question in the Australian Parliament;
5. The censure motion against the Australian Minister for Foreign Affairs;
6. The Minister for Foreign Affairs is censured by the Australian Senate;
7. The news media and the Baltic case;
8. Can the decision be reversed?

This book is not a mere chronicle, but a thorough and critical analysis of an event that is unique in modern international relations.

About the Author:

Dr. Edgars Dunsdorfs is Emeritus Professor of Economic History, at the University of Melbourne.

He was formerly Professor Economic History at the University of Latvia (Riga), and one of the Rectors of the Baltic University in Pinneberg (Western Germany). He was also a visiting professor at the University of California (Berkeley campus, USA), the Universities of Stockholm and Uppsala (Sweden) and a number of other Universities. Professor Dunsdorfs has published 19 books and numerous articles in scholarly journals, on the history of the Baltic region.

He is editor of the Latvian annual publication, Archives.

Save 33% - order your copy of The Baltic Dilemma - NOW!

Once released, the book will sell in Australia at the recommended price of \$ 7.50.

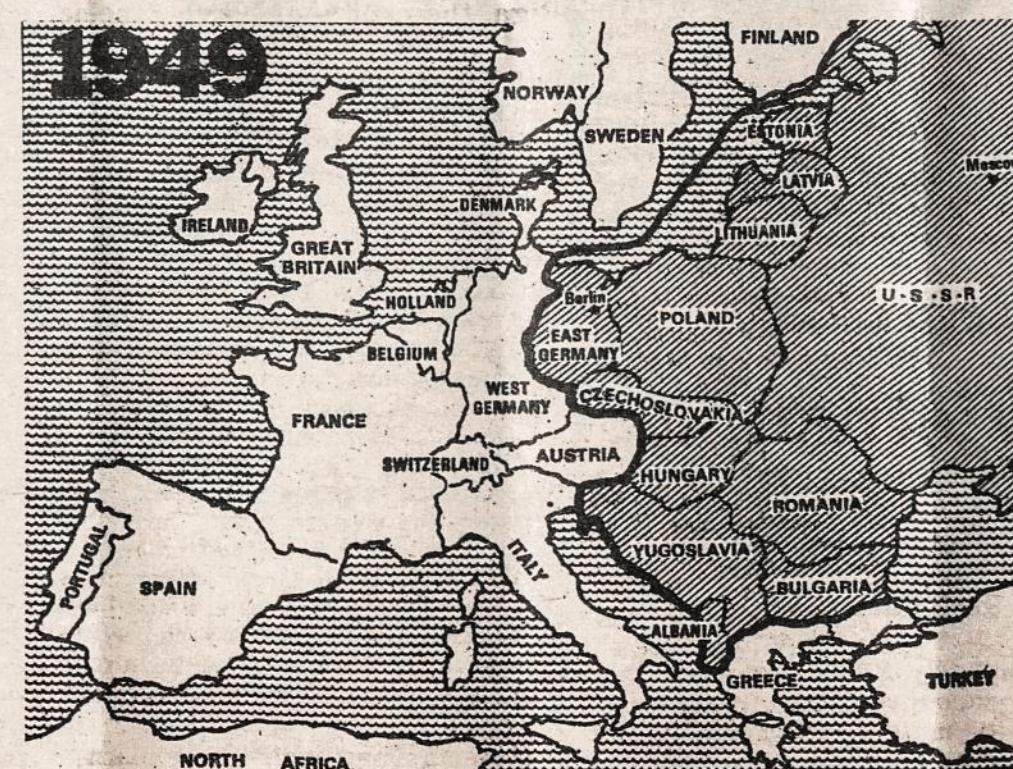
cut here and mail today

To: Mr. V. ALISAUSKAS,
27 Clarinda Road,
ESSENDON, VIC. 3040

Please enter my subscription for Professor Edgars Dunsdorf's book The Baltic Dilemma. My cheque/money order for \$ 5.00 is enclosed.

Name.....

Address.....

Every June, year after year, all over the free world, former nationals of the three Baltic states meet to commemorate a traumatic event which shocked every man, woman and child in Estonia, Latvia and Lithuania.

The date - June 14, 1941, a year almost to a day after the Red Army overran the helpless independent republics.

The event - the first wave of mass deportations of peaceful inhabitants of these three states to the remote areas of the Soviet Empire, either to the desert wilderness of Siberia, or to the icy regions of the Arctic Circle.

No advance warning, no time to prepare for the fateful journey - a truck stops in front of the house in the middle of the night, armed guards rouse the sleeping family, hurried packing of a few possessions whichever come to hand first - and the truck rushes to the nearest railway station to discharge its human cargo and to return for more victims. Deportees are herded into cattle trucks, 50-60 standing: men, women, small children, the aged and the sick. They stand crowded like this for days, only a small barred window near the roof, no air to breathe during the hot days of June. For demands of nature: a small opening cut in the floor of the railway truck. Children were born in these trucks, countless people died, but the armed guards outside did not care.

During the journey heads of families were separated from their wives and children, and sent to different destinations, often never to meet again.

And the crime of these people? They had broken no laws, committed no wrongs. It was only the method selected by the Soviet rulers to secure their newly won colonies on the Baltic sea, to make room for colonists from Soviet Russia. They felt a need to destroy physically three small nations which had enjoyed freedom and would not forget it.

New Wave of Mass Arrests

Since Australia's recognition of Russian sovereignty over the Baltic States last year, a new wave of arrests has swept across Lithuania. The KGB (Russian Secret Police) has spread a dragnet encompassing the major centres in Lithuania, as well as Moscow and Leningrad. The purpose of the new assault is to silence the underground "Chronicle of the Lithuanian Catholic Church" and several other clandestine publications, most of them of religious character.

Four Lithuanians were sentenced in December 1974, to labour camp terms ranging from one to eight years. They had been charged with "illegal copying and distribution of publications" that were alleged to spread "fabricated provocative rumours and slanderous attacks on the Soviet state and social system".

New trials are likely, since some arrestees are still being interrogated. One of the best known among them is Sergei Kovalev, a noted Russian dissenter, who was arrested in Moscow. Issues of the "Chronicle of the Lithuanian Catholic Church" were found in his Moscow apartment.

The peak of the KGB assault took place during the night of December 26-27, 1974. The security agents descended on the homes of suspec-

The Horror of Genocide

SOVIET RUSSIAN POLICY OF EXTERMINATION

The order for deportations specified 700 000 people in Lithuania alone, out of a population of 3 million, similar percentages for Latvia and Estonia. Only the outbreak of war between the former partners, Nazi Germany and Soviet Russia, prevented the completion of the original master plan for the deportations. Even so, about 60 000 were deported in this first wave, followed by many similar and much bigger waves in the post-war years. Only in the recent years did Soviet Russia turn to more refined ways of colonizing their conquered territories on the Baltic sea, feeling secure behind the outposts of the Soviet Empire in Hungary, Czechoslovakia and Eastern Germany. The newly established colony in former East Prussia, renamed Kaliningrad District and colonised by Russians alone, practically cuts off the Baltic states from any future land contacts with the West even through the Soviet-dominated Poland.

The governments of the independent Baltic republics did not resort to armed resistance against the invading Red Army in 1940, hoping to avoid heavy loss of life and fearful of Soviet reprisals. Mass slaughter of Polish officers in Katyn, carried out two months previously, had not yet come to light, but the fate of millions

of Ukrainians resisting forced collectivisation was too well known, not to mention the victims of the great "purges" of 1934-1938. However, mass deportations in June 1941 and the massacres of prisoners and civilian population alike which followed shortly, demonstrated beyond doubt that there is no way to avoid bloodshed if the three sister nations are to survive.

After a year of existence in the unreal world reminiscent of Kafka, with prisons full of people forced to confess to imaginary crimes against the Soviet Empire and Communist regime and to name their "partners in crime", compulsory participation in public demonstrations to thank their Soviet oppressors for "liberation", demands from security police to spy on their neighbours as proof of their solidarity to the Soviet regime, people of the Baltic states just could not bear any more. Mass deportations proved to be the last straw.

Armed revolt broke out in the Baltic republics as soon as the war started on June 22, in some locations even earlier. Principal cities of Lithuania, Vilnius and Kaunas, were in the hands of patriotic insurgents on June 23, after hundreds had lost their lives fighting the well armed regular troops of the Red Army. German advance units reached Vil-

nus on 24, Kaunas - only on June 25 and Nazi officials began eroding the newly won freedom in Lithuania, suppressing the reestablished independence. Events in Latvia and Estonia followed a similar course a little later.

Baltic nations defended their freedom from Soviet imperialist designs in 1941, they resisted with arms the returning invaders in 1944, often having to fight against both Nazis and Soviets alike. Partisans fought from their forest bunkers for many years after the end of World War II, preventing the carrying out of the master plan for deportations to its full extent, until the plan was abandoned.

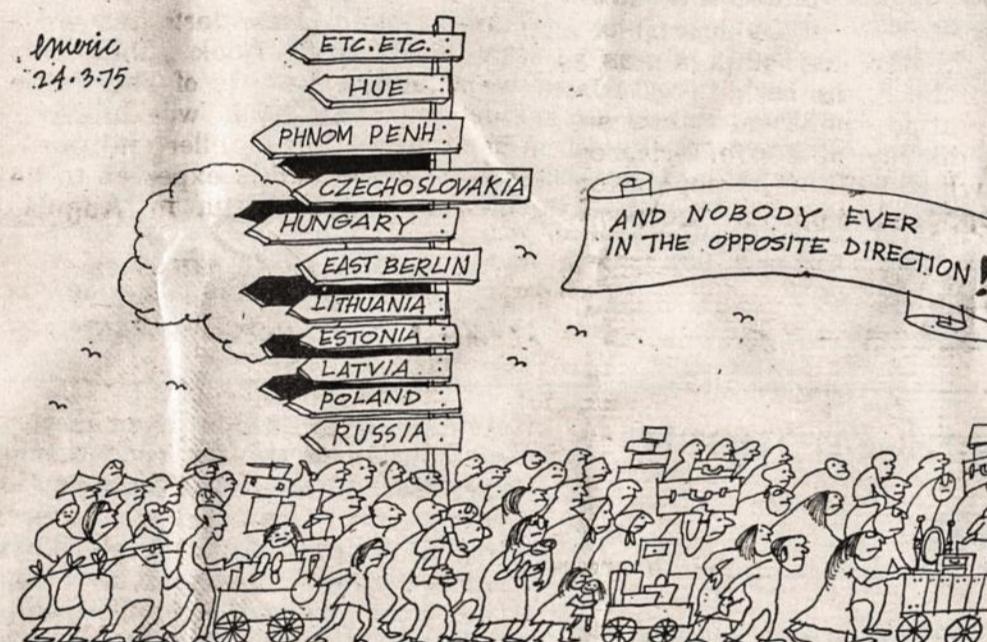
To day fierce desire for freedom burns undiminished in Tallin, in Riga, in Vilnius, among the Baltic people scattered forcibly through the Soviet Russian Empire. It is alive in prisons and in slave labour camps, as witnessed by Solzhenitsyn, by Zakharov, by Marchenko, as proven by the fiery suicide by fire of Kalanta and his fellow compatriots. Its proof is the jump to freedom by the seaman Simas Kudirka, the fearless truth published in the underground "Chronicle of the Catholic Church in Lithuania".

No empire can last forever, no matter how powerful and unassailable it may appear to its neighbours, no matter how cruel and oppressive it is to people subjected by it.

Through the ages the Baltic nations have demonstrated their ability to endure oppression without knuckling under it.

On the 14th of June, when people of Baltic descent gather solemnly in Australia and in the whole free world to commemorate the terrible days of June 1941, to remember hundreds of thousands of their relatives, friends and compatriots who perished from Soviet hands and to show solidarity with their brothers and sisters oppressed by the Soviet colonial rule today, they share a trust in the inner strength of their nations. They know that their nations will endure and that Estonia, Latvia and Lithuania will attain their freedom again.

V.P.

The Sydney Morning Herald, March 24, 1975

ted Lithuanians in Vilnius, Kaunas, Klaipeda, Siauliai, Panevezys, Ukmage, Utene, Alytus and other places. The campaign was led by special KGB officials from Moscow. Informants from Lithuania say that physicians, clergymen, students and other intellectuals were among those arrested. The Lithuanian people are said to be gravely concerned about the recent repressions. They fear that "Stalin's times" might be back again. The new attack of the Russian security against the Lithuanian dissenters is accompanied by an increase in anti-religious propaganda in the official press of Lithuania. In a recent statement published in TIESA (Vilnius, November 22, 1974) the Lithuanian Commissioner of the Council for Religious Affairs, Kazmieras Tumenas, made it clear that the authorities would not grant even minor concessions to the Lithuanian Catholics. Instead, he pledged tighter controls and called for the creation of an "atmosphere of social condemnation of the conscious violators of the laws (on religion), especially their organisers". He also announced the establishment of "permanent State commissions for the control of compliance with these laws".

Continued from P 2

feature may be noted. In the early days of incorporation it was usual for Russians to appoint their nationals as "deputies" to ministers and other higher officials. As the process continues these niceties are thrown overboard. Russian names become almost as frequent as native. Through the effective control of overall administration any implicit resistance is overcome, for it is illegal to protest openly. It is in this manner, among others, that the traditional Russian imperialism re-establishes itself. Khrushchev in one of his less guarded moments had stated that in future ethnic borders will only survive for a time, and although present-day Russian-born leaders are more circumspect in their utterances, their practical policy is the same - to seek the disappearance of the non-Russian potential. Minorities within the Soviet Union are experiencing this to an oppressive extent, but a milder shadow can be noticed in Eastern Europe generally. Events in Poland, Hungary, Czechoslovakia, Rumania have shown it unmistakably.

Russian nationalistic expansionism has many facets, but one more

Freed Lithuanian sailor tells of Soviet prison

By F. K. Plous Jr.

"In my four years in prison they let me have only two visits with my wife and one visit with my mother. Why? Because they wanted to break me," said former Lithuanian sailor Simas Kudirka here Sunday night.

Kudirka, who did not break during his stretch in several Soviet prisons and labor camps, received formal recognition of his ordeal from Chicago's Lithuanian community Sunday.

A crowd of some 300 at the Martinique Restaurant watched as Kudirka was named American-Lithuanian of the Year by the Balzekas Museum of Lithuanian Culture.

The 45-year-old seaman leaped from his Soviet fishing vessel to a U.S. Coast Guard cutter in 1970 but was returned to the Russians, who imprisoned him until U.S. officials last year proved he was a U.S. citizen because his mother had been born here. He was released last November.

"If it weren't for your noble country I'd have been lost," he said, adding that thousands of Lithuanians, Latvians, Estonians, Ukrainians, Jews and other members of ethnic minorities in the Soviet Union have disappeared into the prison-camp system and never were seen again.

"Their bodies aren't even returned to their families," he said. "They are buried with just a wooden headstone and no name — only a number."

An eloquent and often impas-

Tells of prison life

Lithuanian sailor Simas Kudirka: "My God, I saw it. I witnessed it myself. The tortures, the shootings." (Sun-Times Photo by Bob Black)

sioned conversationalist, Kudirka said after the dinner that he defected because the Soviets had made life intolerable for the Lithuanians.

"First of all, I was born in a free country in 1930," he said. "That was before the Russians invaded Lithuania. I received an undistorted education. My parents and teachers gave me

a love for the Catholic faith and a love for truth.

"The Russians destroyed our freedom. They established a tyranny that sent 500,000 people into concentration camps. They took the best sons and daughters of Lithuania and sent them away."

Kudirka, who viewed the inside of an American jail at Trenton, N.J., said the difference between American and Soviet prisons is "like night and day."

"In Russia, they won't even let you read a prayer," he said. "Men who copied down prayers on a little piece of paper had them confiscated. There were Jews in our prison who were trying to study Hebrew. The guards took their books away, even the letters they were copying on paper. They took away their yarmulkes (skullcaps), shaved their beards and twisted their phylacteries (wrist amulets worn by Orthodox Jews when praying) so tightly their arms bled."

"My God, I saw it," he said. "I witnessed it myself. The tortures, the shootings. I feel a friendship with the Jews, the Ukrainians, the Latvians — even the Russians themselves who were sent to prison."

"They think up the most refined ways of torturing you," he said. "They refused me medical treatment and almost destroyed my digestion in order to get me to denounce my past and my beliefs. They tell your wife, 'Why wait for your husband? He's only a traitor.'"

CHICAGO SUN-TIMES, Mon., Jan. 20, 1975.

Australian Government supports Imperialism

Australian Government of the day supports imperialism. In connection with Russian occupation of Baltic States, Mr. Whitlam claims that "Recognition does not necessarily imply either approval of the way in which government control was established or of the controlling government's policies; it is rather an acknowledgement of existing realities". (H.R.Hansard, 27.11.1974, p. 4216).

Quite the contrary - recognition of the annexation of the Baltic States to the Soviet Union as legal (de jure) is out of touch with the realities of the world today. It supports expansion of the last existing empire, Soviet Russia, by armed conquest. It is out of step with the policies of other nations with traditional links with Australia.

In Helsinki and then the Geneva, delegations from 35 nations have been meeting for the past two years at the European Security Conference, preparing for the grand summit at which the Soviet Union hopes to make legitimate its conquest of Eastern Europe.

Naturally, the Soviet Union has long been looking forward to this triumph. To get the conference started, it agreed in 1971 to a four-power arrangement on Berlin, and in 1973 to exploratory talks on a mutual reduction of troops in Europe, which have led nowhere but seemed hopeful at the time.

Baltic Herald, p.4

CONTRADICTIONS

The action of according de jure status to Soviet Russia's occupation of the Baltic States, action which clearly was instigated by the Prime Minister, was followed by contradictory statements, and statements which are obviously false.

During one of his now familiar trips overseas, Mr. Whitlam said in his speech to the United Nations on September 30 last year:

"Refusal to recognise the inalienable rights of all people to freedom and independence produces tension and conflict not only between the oppressed and the oppressor but between them and other nations which become associated or involved in these just and legitimate struggles."

On the next day, at his Press Conference, Mr. Whitlam said: "It produces unnecessary tensions in Australia, maybe also in the United States or in Canada, for people to pursue this mirage of a separate statehood - independent sovereign statehood - for Estonia, Latvia and Lithuania."

On October 6, during his

Washington Press Conference, Mr. Whitlam said: "We believed it is a delusion - worse it is a deception - to suggest that Estonia, Latvia and Lithuania will again be independent sovereign political entities as they were only between the two world wars."

It is utter nonsense to claim that Baltic countries were "sovereign political entities... only between two world wars". For instance, Lithuania was one of the largest states in Europe under the dynasty of Gediminas (1316-1341), see, for instance, C.W. Previte-Orton, "The Shorter Cambridge Medieval History", V.2., Cambridge University Press, 1962, p. 925.

A.K.

SAYINGS

... "Recognition of the Soviet Union's jurisdiction over the Baltic States, conquered by Soviet imperialism in alliance with Nazi Germany, ... may well have been acceded in order to smooth Mr. Whitlam's path to Moscow.

If so, it was one of the more despicable acts of the foreign policy one has come to look for from his Government.

-Professor A.L.Burns (Australian National University, Canberra), in "The Australian", 14.8.1974.

'NO GAIN' IN BALTIC

ADELAIDE. — The Premier (Mr. Dunstan) yesterday attacked the Federal Government's decision to recognise Soviet control of the Baltic States.

Mr. Dunstan was supporting exiled Soviet author Alexander Solzhenitsyn who criticised the Prime Minister, (Mr. Whitlam) for Australia's decision.

Mr. Dunstan said: "I would not have done it. I cannot see that it was a decision which gained Australia anything, but we certainly lost much."

The Courier Mail,
Nov. 21, 1974

steadfastly refused to grant de jure recognition of the incorporation of the Baltic States. The Labour Government of Great Britain adheres to that policy. This is clearly illustrated by the following letter from the Foreign and Commonwealth Office of Great Britain, dated 19 March 1975.

We give the complete text of it.

Baltic Council,
Lithuanian House
1 Ladbroke Gardens
London W11 2PT

Dear Sir,

Thank you for your letter of 24 February to Mr. Callaghan about the Conference on Security and Cooperation in Europe (CSCE).

The contents of your letter have been noted and drawn to the attention of those concerned.

As for the CSCE, we believe that a successful outcome to the Conference requires not merely a renewed affirmation of the principle of human rights and fundamental freedoms, but firm commitments to pursue more liberal administrative practices in future. This is why we attach enormous importance to the negotiations on the freer movement of people, information and ideas. I am confident that we shall achieve some worthwhile agreements and that after the Conference it will be easier for individuals to obtain and governments to provide treatment which is more fitting to a period of growing detente in Europe.

It is not our intention that the final document of the Conference should have juridical force, nor that the Declaration of Principles should do more than say that frontiers (i.e. de facto frontiers) should not be violated by force. The final documents will not constitute legal recognition of existing frontiers.

The Government's position on the Baltic States remains unchanged. Her Majesty's Government do not recognize de jure the incorporation of the Baltic States into the Soviet Union.

C J R Meyer
Eastern European and Soviet Dept

.....Her Majesty's Government do not recognize de jure the incorporation of the Baltic States into the Soviet Union.

(Signed) C J R Meyer
Eastern European and Soviet Dept

How can it be that "the existing realities" make it necessary for the Australian Government to give a stamp of legality to an international crime, a forcible occupation of the Baltic States by a powerful empire, when no such necessity exists in Europe? Or is it an action of an ambitious person who does not care for principles, international law and justice?

The United States, too, have never recognized the forcible annexation of the Baltic States by the Soviet Union.

We are forced to conclude that the Australian Government's de jure recognition of annexation of the Baltic States by the Soviet Union is sadly out of step with the policies of other friendly nations, out of touch with the realities of the politics of the day, a manifestation of a complete lack of respect for the principles of self-determination of all nations, and an act which has greatly harmed Baltic peoples without in any way benefitting Australia.

A.K.

NAMIE IR PASAULY

MELBOURNE

SUSIRINKIME DĒL RADIJO PUSVALANDŽIO

Lietuviško pusvalandžio per Melbourno radijo stotį 3 ZZ išrūpintojai, gegužės 31 d. buvo sukvietę Melbourne veikiančių lietuvių organizacijų atstovų susirinkimą. Susirinkimui pirmininkauti buvo pakviestas p. A.Liubinas, sekretorė p. A.Karazijienė. Radio pusvalandžio vadovas p. V.Alekna susirinkimui patiekė su radio pusvalandžio išrūpinimu susijusias visas žinias. Taip pat supažindino su šio pusvalandžio pravedimo darbo vyksmu, bei perskaitė tarp pusvalandžio pravedėjų ir ALB Krašto Valdybos ir ALB Melbourno apylinkės valdybos raštais pasikeistas nuomones dėl pusvalandžio administravimo ir jo atstovavimo kompetencijos.

Krašto Valdybai pavedus, radio pusvalandžio reikalus su pusvalandžio pravedėjais pasiėmė tvarkytis ALB Melbourno Apylinkės Valdyba, kuri pareikalavo, kad i radio pusvalandžio programos sudarymą būtų priimti trys apylinkės valdybos skirti asmenys ir vienas asmuo būtų tautybių atstovu programų grupės komitete. Skirtiesiems programos sudaryme asmenims duodama teisę programą arba jos dalį, kuri netinka bendruomenės interesams, taisyti, arba visai nepraleisti. Tokių funkcijų vykdyme radijo pusvalandžio pravedėjai ižiūrėjo cenzūros metodą ir su tuo nesutiko. Ši reikalą susirinkimui referuodamas ALB Melbourno apylinkės pirmininkas p. A.Pocius pažymėjo, kad tokia elgsena apylinkės valdyba iš lietuviško radijo pusvalandžio pravedimo yra izoliuojama, o radijo pusvalandžio pravedėjai kalbėdami per radijo Australijos lietuvių vardu užurpuoja Australijos Lietuvių Bendruomenės funkcijas.

Organizacijų atstovai išklausė išsamius pranešimus, supažindinti su raštu turiniu, kur radijo pusvalandžio pravedėjų veikla aiškiai ir pabréžtinai inkorporuojama į ALB veiklos kultūrinę sritį, nusakyta Australijos Lietuvių Bendruomenės Statuto str.3 tokiu organizacijų pasirkčiai. Be to, patyrė iš organizacijų vadovybėms siųstų raštų, kuriuose kviečiama pasinaudoti lietuviško radijo pusvalandžio paslauga bendruomeninių organizacijų įvairiai informacijai, organizacijų atstovų susirinkimas ištegtos radijo pusvalandžiams pravesti Lietuvių Australijoje Kultūrinės Veiklos Draugijos darbą labai vertina ir laiko ją atstovaujančią Australijos Lietuvių Bendruomenę jos kultūrinės veiklos srityje.

Susirinkime buvo pasiūlyta išrinkti iš organizacijų atstovų koordinacinį komitetą, tarp LAKV D-jos ir bendruomenės organizacijų galiuojamų veiklos nesklandumams aiškinti, tačiau balsu dauguma šis siūlymas atmettas.

Susirinkimas vyko labai tvarkingai. Tik gaila, kad vienas dalyvių, reikšdamas savo išmaningumą, apylinkės valdybos adresu pareiškė alegorinę pastabą, kuri nemalonai nuteikė susirinkusius bei jos paliesius.

lb.

PERTH

IVERTINAME SAVO RĒMĖJUS

Pertho liet. taut. šokių grupė talkininkaujant jaunimo globėjai M.Stankevičienei, šokių mokytojai V.Miliauskienėi ir p. Francienei, surošė savo bičiuliu australui Mr. Harrison priešvestuvinių pobūvi. Mr. Harrison pamokytas Taškūno groti tautiniam šokiam ir jis kiek salygos leidžia, ypač svarbesnais atve-

jais su malonumu ateina pagroti šokiam.

Už tai ir pobūvio metu jam tautiniu šokių mokytoja p. V.Miliauskienė išeikė dovaną - valgomuojo stalą padengimą, gautą iš Lietuvos. Šią dovaną jaunimui padovanojo p. O.Liutikienė. Pažymėtina, kad p. O.Liutikienė talkininkauja jaunimui išgyti tautinius rūbus.

Mr. Harrison dėkodamas už jam taip gražiai suruoštas vaišes ir dovanas, pareiškė, kad sugrižęs vėl stos padėti kiek tik salygos leis. Be to, jis padeda ir kitais atvejais, nes turi aukštą vietą Vak. Australijos geležinkelyje.

Dalyvis

SYDNEY

FILISTERIAI DOMISI INDIOS MENU

Birželio 1 d. Sydnejaus Filisterių Būrelis savo susirinkime išklausė įdomią kolegės G.Kazokienės paškaitą apie Indijos meną. Pradėdama susirinkimą Būrelio pirm. Dr. I.Venclovas pasveikino prelegentę kaip baigusių meno studijas Sydney universitete su "honours".

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Pereitą šeštadienį (birželio 7 d.) į Amerikos Jugt. Valstybes suvisam išvyko p.p. Mickevičiai iš St. Marys, N.S.W. Gyvendami Sydnejuje jie buvo aktyvūs liet. bendruomenėje, dainavo Dainos chore ir ištikimi Mūsų Pastogės skaitytojai. Jiems gražias išleistuvės surengė Dainos choras gegužės 31 d. Liet. Klube. Linkime p.p. Mickevičiams laimingos kelionės ir sekmingai išikurti Naujajame Pasaulyje.

***

Savo giminių aplankytį atvyko svečias iš Brazilijos p. St. Burdulis, p.p. Jomantu (junj.) dėdė. Svečias iš Lietuvos išvyko 1924 m. būdamas 17 m. ir Brazilijoje išgyveno apie 50 metų. Gražiai išikūrė apie 160 km. nuo Sao Paulo Tombate mieste, kur gyvena dar apie 100 lietuvių. Svečias susipažino su Geelongo liet. veikla, liet. namais ir stebėjosi, kad tokia maža bendruomenė taip plačiai išvysčiusi veiklą.

LAISKAS REDAKCIJAI

Prieš keletą mėnesių Dr. V.Doniela šiame laikrašty naudingai išryškino Lietuvių Bendruomenės veiklos plotmę ir jos reikalingumą. Mūsų redaktorius V.Kazokas iškėlė reikalą ne tik tai išrinktom valdybom, bet ir visiems prisidėti prie veiklos. Tame ir glūdi Australijos lietuvių stiprybę.

Žmonės geriausiai veikia tose srityse, kuriuos jiems arčiausiai prie širdies. Jaunuolai, norėdami žaisti krepšini, sudaro komandą, iš komandos sporto klubą, sporto klubas išrenka savo valdybą. Ne atvirkšciai. Vien tik išrinkus sporto klubo valdybą dar nereiškia, kad atsiras krepšinio komanda.

Australijos lietuviuose ši sveika logika yra stipriai išigyvenus ir nereikia jos palaužti. Mes nesame totalitarinė bendruomenė, kur kūno kultūros ministeris išakytu žaisti krepšini, ir mes skubiai, bijodami galimų skaudžių represijų sudarome komandą. Ši sveika logika gražiausiai veikia Canberroje. Mes čia turime vos šimtą lietuvių, bet beveik tiek pat organizacijų kaip ir kitose kolonijose su tūkstančiais narių. Bet dar nereiškia, kad nuomonė ar interesu skirtumai suskaldytu canberiškius. Priešingai, vienos valdybos pirmininkas yra kitos valdybos ko-

PADEKA

Tardami sudie ir su gailesčiu aplieisdami Australiją ir tiek mielū draugų bei bičiulių, norime nuoširdžiai padékoti visiems draugams, pažistamiams ir kaimynams už viską, ką patyrėme bendraudami Australijoje.

Ypatingai dėkojame Dainos chorui, kur jautėmės kaip jaukioje šeimoje, ir jo dirigentui p. B.Kiveriui už mums surengtas išleistuvės ir už partirtą džiaugsmą jūsų visų draugystėje.

Mickevičių šeima

Andriejūnas, sekretorė Dalė Adomėnaitė, iždininkas Petras Andriejūnas, iždininko pavaduotojas Sigitas Bernotas ir valdybos narys Algiris Skirkas.

Naujoji valdyba pasiryžusi klubo veiklą pagyvinti visose srityse.

AUKOS TAUTOS FONDUI

Canberros lietuvių vietoje gėlių ir vainikų pagerbiant a.a. Praną Martišiū Tautos Fondu suaukojo \$ 176.00.

Tautos Fondas reiškia padéką p. Monikai Martišienei ir sūnui Viktorui Martišiui, leidusiem pravesti šią rinkliavą, o taip pat ir visiems aukotojams už aukas.

Jau susiartata su Pietų Australijos vyriausybe, kad Melbourne veikianti Lietuvių Kooperatinė Kredito Draugija "Talka" galinti steigtis savo skyrius Pietų Australijoje. Birželio 15 d. Adel. Liet. Namuose išvyks steigiamasis "Talkos" skyriaus Adelaidėje susirinkimas.

***

Sydenham meno galerijoje Norwood (Adelaide) neseniai vyko triju dailininkų paroda, jų tarpe ir Vyt. Serelis. Apie jį Adelaidės "Daily Mail" atsiliepė, kaip apie geriausiai žinomą dailininką su ryškiu kūrybiu polėkiu.

TVARKOMA A.L.B. KRAŠTO VALDYBOS LITUANISTINĖ BIBLIOTEKA MELBOURNE

P. A.Krausui mirus A.L.B. lituanistinės bibliotekos knygas (kurios anksčiau buvo saugojamos a.a. A.Krauso namuose) buvo sukrautos virš keturių metų po namu ir garaže.

A.a. A.Šeikis buvo pradėjęs rūpintis tu knygų pervežimui į Melbourno Lietuvių Namus. Tam reikalui jis, jau prieš trejetą metų, buvo pradėjęs rinkti pinigus ir buvo užsakęs pas p. Karaziją krygoms lentynas. Planą lentynom paruošė menininkas V.Simankevičius.

Po naujujų metų, kada perėmiau bibliotekos tvarkymo reikalus, peržiūrėjau lentynų planus ir pasitarę su p. V.Simankevičium ir p. Karaziją padarėmė kai kuriuos lentynų plano pakeitimus. Lentynos buvo atvežtos į Lietuvių Namus bandžio pr džioje. Už lentynų padarymą p. Karazijai sumokėta \$1078.14.

Bibliotekai tvarkyti pakviesta p. D.Baltutienė, kuri yra tam reikalui kvalifikuota. Jai nuoširdus ačiū, kad ji sutinka tvarkyti bibliotekos reikalus. Taip pat noriu padékoti ir p. V.Simankevičiui, kuris kruopščiai padarė lentynoms planą.

Knygos jau sudėtos lentynose bet dar nėra sukataloguotos, bei suskirstytos. Stengsimės tą biblioteką papildyti naujomis knygomis. Kadangi ta biblioteka bus tik kaipo referencinė, norime išgyti daugiau mokslinio turinio knygų, ypač susijusių su lietuvių kalba bei istorija.

Prašau visus lietuvius, jeigu galite, prisiédkite aukščiau minėtos bibliotekos papildymui, pinigais ar knygomis. Siuskite man, šiuo adresu: 20 Lisbon st., Glen Waverley Vic. 3150

P.SUNGAILA
ALB Švietimo vadovas.

LIETUVIAI AUSTRALIOJE

SYDNEY

TAUTYBIŲ FESTIVALIS OPEROS RŪMUOSE

Ivairių tautybių festivalis, kuri organizuoja Sydney Opera House, atidaromas šeštadienį, birželio 7 d. 10.30 val. prieš piet. Ta proga bus atidaroma tautybių paroda, kur dalyvauja ir lietuviai išstatydami savo tautinius eksponatus. Paroda truks visą savaitę. Vakarais vyks ivairiūs tautybių pasirodymai. Didysis tautybių koncertas įvyks sekmadienį, birželio 15 d. 7 val. vak. ir bus pakartotas birželio 16 d. 2 val. dienos metu. Abiejuose pasirodymuose dalyvauja ir Sydnejaus liet. "Dainos" choras bei taut. šokių grupė "Grandinėlė". Choras ir šokiai dalyvaus drauge vienoj originaliai sukomponuotoj pynėj, kurią paruošė S. ir D. Skorulai. Prieš ir po koncerto bus galima apžiūrėti ten vykstančią tautybių dailės parodą.

***

Gegužės 31 d. Syd. Liet. Klube Dainos choras ir šokių grupė Grandinėlė parodė gausiai susirinkusiems klubo nariams ir svečiams tą pačią programą, kokia bus tautybių festivaly Operos Rūmuose. Pasirodymas tikrai buvo šviežias ir originaliai pravestas. Gaila, kad palyginamai trumpas. Mat, ir festivalyje tegauta lietuvių programai tik 14 minučių. Atkreiptinas dėmesys choristų aprangai: moterys tautiniuose rūbuose, vyrai irgi vienmarskiniai su atitinkamais papuošimais.

***

MOTERŲ VEIKLOJE

S.L.M.S.G. Draugijos Valdyba gegužės 25 d. suruošė Lietuvių Klube literatūrinę popietę pristatant lietuves moteris kūrėjas iš užjūrių. Popietę suorganizavo p.p. D. Skorulienė ir A. Janavičienė. Pasigérétinai programą išpildė būrys jaunų ir vyrėnių moterų. Klausytojų susirinko nemažai ir visi popietė buvo labai patenkinti.

Draugijos Valdyba labai dėkinga visoms programos dalyvėms ir organizatorėms už tokią malonią staigmeną.

Programai pasibaigus buvo traukiama einamoji loterija (buvo leidžiama siuvama mašina). Laiminga balta bilietė Nr. A 60 ištraukė V. Pašačius.

S.L.M.S.G. Draugijos Valdyba

NEWCASTLE

NEWCASTLE LIETUVIŲ DISKUSIJŲ BURELIO SUSIRINKIMAS

Gegužės 11 d. p. Alfonso Šerno namuose įvyko Newcastle l. Diskusijų Burelio susirinkimas. Paskaitą "1974 m. Lietuvių Dienos Adelaidėje" skaitė A. Šernas. Paskaitininko nuomone tos L. Dienos organizaciniu atžvilgiu, buvo geriausios Australijos Lietuvių istorijoje. Iš visų vaka-

rinių pasirodymų idomiausias buvo Tautinių Šokių Festivalis. Ta Šokių Festivali kalbėtojas norėtų matyti L.D. Atidaryme. Teatro spektaklis, nors buvo gerai pastatytas, tačiau p. Šernas norėtų matyti scenoje ką nors linksmesnio. Ištisas dienas užtrukę posėdžiai išvargino tautiečius ir vakare būtų buvę malonu turėti progos iš ko nors pasijuokti. Silpniausia programą patiekė Jaunimo Vakaras. Paskaitininkas mano, kad vaikai buvo išprievertauti. Lietuviški australiukai buvo verčiami dainuoti dainas kurias jie nemėgo ir nesuprato. A. Šernas kalbėjo apie visas L.D. programas. Kiek ilgiau pristojome prie Dainų Šventės. Koncerto pažibos - vaikų jungtinis choras, Adelaidės "Lituanian" ir muz. Br. Budriūnas. Pastaruoju mūsų prelegentas yra labai sužavėtas. Stipriausia paskaitos dalis buvo ALB Atstovų suvažiavimas. Tenai mūsų Valdybos Pirminkinas praleido daug idomų valandų.

Po paskaitos sekė diskusijos ir vaidės.

Sekantis N.L.D.B. susirinkimas įvyks pas p. Joną Statkų. Paskaitą skaitys p. Jonas Lizdenis. Tema - "Paskutinės Nepriklausomos Lietuvos Valstybės Dienos".

Stasys Žukas

GEELONG

ORGANIZUOTOS DAINOS 25 m. sukaktis

Šiais metais sūkanka 25-ri metai, kai Geelonge viešų parengimų metu pradėjo skambėti lietuviška daina. 1950 m. vasario 16 buvo išpildyta p. Grachausko daina prie piano.

Šią sukaktį Geelongo lietuvių choras, vadovaujamas M. Kymanto, paminėjo gegužės 24 d. Liet. Namuose. Gražiai papuoštoje salėje prie paruoštu stalų 7 val. pradėjo rinktis minėjimo dalyviai - choristai, lietuvių organizacijų atstovai ir svečiai.

Choro vadovas p. M. Kymantas apibūdino choro nueitą kelią Geelonge, pagerbtį choro mirusieji. Chora sveikino liet. organizacijų

Pranešimai

PRANEŠIMAS

A.L.B. Newkastelio Apylinkės Metinis Visuotinis susirinkimas.

Birželio 22 d., sekmadienį, 11.00 val. St. Lauryno parapijos salėje šaukiamas A.L.B. Newkastelio Apylinkės Metinis Visuotinis Susirinkimas.

Darbotvarkeje apylinkės valdomųjų organų atskaitiniai pranešimai, naujos Valdybos ateinantiems dviems metams rinkimai, revizijos komisijos rinkimai ir einamieji reikalai.

Visi apylinkės lietuvių kvečiamai gausiai dalyvauti šiame labai svarbiame susirinkime, Jaunoji karta prašoma aktyviau prisidėti prie

atstovai kun. P. Dauknio vardu sveikino p. Stuikevičius ir išteikė dovanu knygą pats dalyvaudamas kaip Tautos Fondo atstovas, moteru D-jos vardu p. Vaičkauskienė, savaitgalio mokyklos vardu p. Žvirblienė, sporto klubo p. Bindokas, skautu tunto vardu p. A. Karpavičius ir p. Obeliūnas Geelongo b-nės vardu.

Po pertraukos p. M. Kymanto vadovaujamas choras sudainavo trejetą dainų. Prie programos prisidėjo p. Bružikas pagrodamas akordeonu ir padainuodamas. Programą pravedė p. A. Karpavičius. Gimtadienio proga choristui p. Vaičkauskui sugiedota ilgiausiai metu.

P.M.

apylinkės reikalų tvarkymo.

Ši sekmadienį bus laikomas St. Lauryno bažnyčioje lietuviškos pamaldos ir susirinkimo vieta ir laikas yra pritaikoma prie jau susirinkusiu bažnyčioje, tačiau visi kiti kvečiamai po pamaldų prisijungti.

Newkastelio Apylinkės Valdyba.

Sydney Lietuvių Klube

KLUBO METINES

Birželio 10 d., antradienį, Klubas švenčia savo antrąias metines. Ta proga Klubo vadovybė ketina pajavinti savo narius ir jų svečius iš savo neišsemiamų versmių ir savos virtuvės skanėstais.

Įsidėmėkite: Klubo metinės birželio 10 d.

JONINIŲ VAKARAS - VĖŽIŲ VAKARAS

Klubo Valdyba, prieš kiek laiko sėkmingai suorganizavusi ir pravedusi pirmajį vėžių vakarą, praneša, kad antras tokis, o gal ir sėkmingesnis vėžių vakaras klubo nariams ir bičiuliams numatomas birželio 24 d. (Joninių vakara).

***

Astra ir Andy ligi šiol turėtuose parengimuose pilnai palenkė klubo lankytąjų širdis. Gegužės 24 ir 25 vakarais svečiai iš Vak. Vokietijos

SYDNEJAUS LIETUVIŲ KLUBAS

16-18 East Terrace, Bankstown. Tel.: 708-1414

PROGRAMOS SEKMADIENIAIS:

Birželio 15 d.

"TOPLESS" akrobatai

Birželio 22 d.

ROSS AND ROBYN

DAINININKAI

AKORDEONISTAI

"IN SET" KVARTETO ŠOKIŲ MUZIKAI:

šešt. 8-12. sekm. 6.30 - 10.30 val.

KLUBAS ATVIRAS:

pirm. - treč. nuo 4 iki 10.30 val.; ketv. 4-11, penkt. 4-12,
šešt. nuo 2 iki 1 val. ryto, sekm. 12.30 iki 11 v.v.

Valgykla veikia: pirmad. — penktad. nuo 5 iki 9 v.v., šeštad. nuo 5 iki 11 v.v.
sekmed. nuo 12.30 dienos iki 9 val. vak.

Šokių vakaro metu ir valgykloje kiekvienų metu vyrai dėvi kakkarydium.

PAIEŠKOJIMAS

Mikulskis, gyv. Vokietijoje, paieško švogeriai Vinco Pronskaus, gyvenusio prieš keletą metų Bonegillo stovykloje. Jis pats arba apie jį žina prašomi rašyti: H. Hoppe, 8 Caprera Rd., Nth Mead, N.S.W. 2152, tel. 639 8951

dainininkai Astra ir Andy Šalčiai savo pasirodymais sutraukė tiek publikos, kad klubo patalpos buvo tiesiog klausytojais perpildytos nežiūrint to, jog jie Klube rodėsi jau gegužės 10 ir 11 dienomis ir dar gegužės 15 d. turėjo specialų koncertą lietuviams Bankstown Civic Centre. Ypač buvo išpudingas svečių dainininkų atsisveikinimo vakaras: klubo svečiai ilgais plojimais neleido dainininkams pasitraukti nuo scenos, kas liudija, kad jie pataikė savo dienomis į klausytojų širdis. Pabaigai Klubo pirm. p. V. Simniškis visu vardu išreiškė jiems padékā ir paliuko geriausios sėkmės išreikšdamas vilti, kad jie ir ateity bus mielai laukiama Klubo programose. Sydnejaus lietuvių tėvų vardu p.p. Aldona Jablonskienė ir J. Maksvytis dainininkams išteikė gražų lietuviškais motyvais drožini, kad prisimintu jaukų ir šiltą priėmimą Sydnejuje

MŪSU PASTOGĖ

LITHUANIAN AUSTRALIAN WEEKLY "OUR HAVEN"
Australijos Lietuvių bendruomenės laikraštis

Leidžia ALB Krašto Valdyba

Redaktorius V. Kazokas

Redakcijos Patariamoji Komisija: J. Maksvytis, A. Reisgys.

Redakcijos adresas: 13 Percy S., Bankstown, N.S.W. 2200;

Tel. 7098395

Leidėjo ir Administracijos adresas Box 4558, G.P.O. Sydney 2001

Administracijos Tel. 6499062

Prenumerata: metams \$15.00
6 mėn. \$ 8.00

Užsieny metams \$18.00

Oro paštu užsieny \$37.00

Atskiras numeris \$00.35

Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Už skelbimų turini neatsakoma.

PRINTED BY ROTOR PRESS PTY LTD

JONINIŲ BALIU

Puiki vakarienė - geras orkestras.

Bilietai - išskaitant vakarienę - \$ 6.00

Balius įvyks birželio 21 d., šeštadienį, 7 val.

Lietuvių Namuose NTH. MELBOURNE.

bilietus prašome užsisakyti iš anksto pas: E. Šeikišienė - telf. 42 2367

B. Bitienė - telf. 88 3572 J. Kairiukštienė - telf. 24 4848.